

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Elena Covalenco, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de avocatul Albu Inga în numele inculpatului Panaev Artur, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012, în cauza penală privindu-l pe

Panaev Artur Alexandr, născut la 29.11.1985, originar și domiciliat mun. Chișinău, str. N. Titulescu, nr.20, ap.10.

Termenul de examinare a cauzei:

1. 04.10.2011 – 17.10.2012 (prima instanță)
2. 11.12.2012 – 19.12.2012 (instanța de apel)
3. 10.09.2013 – 21.01.2014 (instanța de recurs)

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Inculpatul Panaev A. și avocatul acestuia, Albu I., care au susținut recursul în sensul declarat.

Procurorul Graur Dumitru și reprezentantul Microsoft Corporation și Adobe Systems Incorporated, Martin Daniel, care au solicitat respingerea recursului declarat de avocatul Albu I. în numele inculpatului Panaev A. și s-a pronunțat pentru menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 octombrie 2012, Panaev A. învinuit în baza art.185¹ alin.(3) lit.d) CP, a fost achitat din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, Panaev A. se învinuiește de către Organul de Urmărire Penală, precum că, pe parcursul lunii martie 2010, dispunând de utilaje specializate aflate la domiciliul acestuia, situat în mun. Chișinău, str. Titulescu 20, ap. 10, contrar Legii nr.1459 din 14.11.2002 „Despre răspunderea exemplarelor de opere

și fonograme", Legii nr.293 „Privind drepturile de autor și drepturile conexe”, se ocupa cu realizarea compact discurilor în format CD și DVD fără mărci de control eliberate de AGEPI, fapt depistat la data de 19.03.2010, la orele 17.00 de către colaboratorii de poliție, în timpul când el a realizat 8 DVD discuri cu filme și programe computerizate în sumă totală de 200 lei.

În cadrul percheziției efectuate la domiciliul cet. Panaev A. au fost ridicate 293 compact discuri CD și DVD, 2 hard discuri și un bloc de sistem, care conform raportului de constatare tehnico-științific nr.633 din 23.04.2010 pe ele sunt imprimate 107 filme din repertoriul SRL „Remvideo”, 21 programe pentru computer a companiei „Microsoft Corporation”, 13 programe de computer a companiei „Adobe System Incorporated” și 2 programe pentru computer a companiei „BSA”.

Astfel, prin acțiunile lui ilegale, deținătorilor drepturilor de autor și celor conexe le-a fost cauzat un prejudiciu exprimat prin imposibilitatea realizării și utilizării legale a exemplarelor de opere audiovizuale și programe computerizate suma totală căruia conform aceluiași raport constituie 318 838 lei și 13 bani.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Galeru V. și de reprezentantul părții civile „Microsoft Corporation” Martin D..

În motivarea apelului procurorul a indicat că, instanța de fond nu a respectat dispoziția art. 101 CPP, nu a luat în considerație raportul de constatare tehnico-științifică nr.633 din 23.04.2010, întocmit de Rusu D., reprezentantul Agenției de Stat pentru Protecția Intelectuală, declarațiile acestuia date în ședința de judecată în calitate de specialist, precum și faptul că inculpatul Panaev A., vina în comiterea infracțiunii încriminate și-a recunoscut-o pe deplin, iar față de suma indicată în acțiunile civile ale reprezentanților „Microsoft Corporation”, „Adobe System Incorporated” și SRL „Remvideo” în sumă de 318 838, 13 lei, nu are careva obiecții.

A solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Panaev A. să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 185¹ alin.(3) lit.d) CP cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 5000 unități convenționale.

Acțiunile civile înaintate de părțile civile în cauză, să fie admise integral.

Reprezentantul părții civile „Microsoft Corporation” Martin D., în motivarea apelului său, de asemenea, s-a expus privitor la încălcarea de către instanța de fond a prevederilor art.101 CPP, deoarece nu a analizat admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate: raportul de constatare tehnico-științifică nr.633 din 23.04.2010, întocmit de Rusu D., declarațiile acestuia date în instanță în calitate de specialist, recunoașterea vinei de către Panaev A., care prin cumulul lor, dovedesc faptul că, în acțiunile lui Panaev A. se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 185¹ alin.(3) lit.d) CP.

Mai mult ca atât, contrar prevederilor art.387 CPP, instanța de judecată, în partea descriptive a sentinței, a dispus respingerea acțiunii civile înaintată în cauza penală, fapt care a privat partea civilă de dreptul la o eventuală adresare în instanța civilă cu solicitarea de a fi recuperate prejudicial cauzat.

A solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Panaev A. să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 185¹ alin.(3) lit.d) CP cu aplicarea pedepsei în limitele sancțiunii acestui articol, și admiterea acțiunii civile înaintată de „Microsoft Coproration” și „ Adobe System Incorporated”.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012, au fost admise parțial apelurile procurorului Galeru V. și avocatului părții civile „Microsoft Corporation” Martin D., casată sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17.10.12 și pronunță o hotărâre nouă, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Panaev A. s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 185¹ al.3 lit.(d) CP RM, stabilindu-i pedeapsa cu amendă de 4000 unități convenționale, ce constituie suma de 80 000 (optzeci mii) lei.

Acțiunea civilă s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a dat o nouă apreciere probelor prezentate de către părți prin prisma art.101 CPP, audiind inculpatul, partea vătămată, cercetînd materialele cauzei, a conchis că, vina inculpatului este dovedită pe deplin, întrucît în acțiunile lui se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 185¹ alin.(3) lit.d) CP.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul Panaev A. pe parcursul lunii martie 2010, dispunînd de utilaje specializate aflate la domiciliul acestuia, situat în mun. Chișinău, str. Titulescu 20, ap. 10, contrar Legii nr.1459 din 14.11.2002 „Despre răspunderea exemplarelor de opere și fonograme”, Legii nr.293 „Privind drepturile de autor și drepturile conexe”, se ocupa cu realizarea compact discurilor în format CD și DVD fără mărci de control eliberate de AGEPI, fapt depistat la data de 19.03.2010, la orele 17.00 de către colaboratorii de poliție, în timpul cînd el a realizat 8 DVD discuri cu filme și programe computerizate în sumă totală de 200 lei.

În cadrul percheziției efectuate la domiciliul cet. Panaev A. au fost ridicate 293 compact discuri CD și DVD, 2 hard discuri și un bloc de sistem, care conform raportului de constatare tehnico-științific nr.633 din 23.04.2010 pe ele sunt imprimate 107 filme din repertoriul SRL „Remvideo”, 21 programe pentru computer a companiei „Microsoft Corporation”, 13 programe de computer a companiei „Adobe System Incorporated” și 2 programe pentru computer a companiei „BSA”.

Argumentul instanței cu privire la lipsa obiectului material al infracțiunii în acțiunile lui Panaev A. a fost respins cu desăvîrșire, deoarece componenta de infracțiune prevăzută la art. 185¹ CP al RM nu are obiect material în general, avînd doar obiect juridic special, care constă în relațiile sociale cu privire la realizarea dreptului la libertatea creației sub aspectul protejării dreptul de autor și a drepturilor conexe. În așa mod existența obiectului material în această componentă de infracțiune nu că nu trebuie dovedită, dar nici nu poate fi constatată.

Instanța de apel a considerat că, concluziile instanței de fond precum că, probele administrate nu întrunesc elementele infracțiunii sunt pripite, neîntemeiate și contravin circumstanțelor stabilite de fapt, nu a analizat și apreciat depozițiile inculpatului Panaev A., care a recunoscut vinovăția sa și mărimea prejudiciului cauzat, declarațiile reprezentantului Agenției de Stat pentru Protecția Intelectuală, Rusu D., date în ședința

de judecată în calitate de specialist, raportul de constatare tehnico-științifică nr.633 din 23.04.2010, întocmit de acesta, care instanța de fond nu l-a admis, deoarece a fost întocmit pînă la pornirea urmării penale, contrar prevederilor art.279 alin.(1) CPP. Nu a luat în considerație și faptul că, întru evitarea situației de-a fi exclus ca probă raportul de constatare tehnico-științifică, procurorul a înaintat demers, solicitînd efectuarea expertizei pentru a stabili dacă au fost sau nu încălcate drepturile de autor și conexe a cărorva titulari, dacă da, care este mărimea prejudiciului cauzat, de către Centrul Național de Expertize Judiciare, care a remis materialele dosarului penal fără executarea încheierii instanței de judecată, dat fiind faptul că nu sunt competenți în efectuarea unei astfel de expertize.

La aplicarea pedepsei s-a ținut cont de prevederile art.6,7,61,75 CP RM, de caracterul infracțiunii comise, de circumstanțele cauzei, careva circumstanțele atenuante sau agravante nefiind stabilite, cît și de personalitatea inculpatului, care are un copil minor la întreținere, neangajat în cîmpul muncii, fără antecedentele penale.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel s-a condus de prevederile art.225 alin.(3) CPP, fiind admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Albu I. în numele inculpatului Panaev A., solicitînd repunerea în termenul de atac a recursului, casarea deciziei, cu menținerea în vigoare a sentinței de achitare emisă de Judecătoria Centru, or. Chișinău din 17.10.2012.

În motivarea recursului avocatul a invocat că, instanța de fond corect a dispus achitarea lui Panaev A. pe motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii imputate inculpatului, corect apreciînd toate probele acumulate și administrate în instanța de judecată prin prisma art.101 CPP. Menționează că, raportul de constatare tehnico-științifică nu poate fi admis ca probă, deoarece a fost întocmit înainte de a fi pornită urmărirea penală, contrar prevederilor art.279 CPP, fără a fi emisă o ordonanță în acest sens de către organul de urmărire penală, ba mai mult ca atît, nu a fost întocmit de către un expert specialist în domeniu.

Consideră că, instanța de apel eronat a apreciat și admis în calitate de probe, ce ar confirma vinovăția inculpatului, declarațiile părților vătămate, care sunt superficiale; declarațiile martorilor acuzării, care au un interes personal și de serviciu, toți fiind colaboratori ai departamentului de investigare a fraudelor; procesele verbale de cercetare la fața locului, de examinare a obiectului, etc..

Totodată, solicită, repunerea în termen, deoarece termenul legal a fost omis întemeiat, motivînd că, avocatul apărării a luat cunoștință cu decizia motivată la începutul lunii martie, anterior fiind în concediu medical personal, apoi cu fiul său, precum și faptul că, inculpatul pînă în prezent nu a primit decizia instanței de apel motivată, redactată și tradusă în limba cunoscută de el.

7. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.1) CPP, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

În speța dată, Colegiul lărgit constată că, recursul declarat la data de 11 martie 2013 de către avocatul Albu I. în numele inculpatului Panaev A. este peste termenul legal, prevăzut de art. 422 CPP, care stipulează că, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele cauzei penale reiese că, dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău în prezenta cauză a fost pronunțat la data de 19 decembrie 2012, explicată procedura, termenul de atac și data pronunțării deciziei integrale – 18.01.2013, ora 10.30. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 19 decembrie 2012, ședința a continuat în același complet, cu prezența părților - procurorul, reprezentantul părții civile „Microsoft Corporation”, Martin D., inculpatul Panaev A., avocatul acestuia, Albu I., fapt confirmat în ședința instanței de recurs și de avocatul Albu I., în sens că li s-a anunțat data pronunțării deciziei integrale.

La data de 18 ianuarie 2013 decizia integrală a fost pronunțată și remisă participanților la proces prin intermediul oficiului poștal, fapt confirmat prin materialele dosarului (f.d.d.33, Volumul II).

La 11 martie 2013 avocatul Albu I., în numele inculpatului, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând și repunerea în termen din motiv că, copia deciziei instanței de apel a primit-o abia la 04 martie 2013, deoarece s-a aflat în concediu de boală personal, apoi cu fiul său, și mai mult ca atât, inculpatul nu a primit decizia tradusă în limba rusă, pe care o posedă.

Colegiul lărgit menționează că, potrivit art.420 CPP termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, cale de atac care poate fi exercitată de părțile procesului penal, la caz, precum separat de inculpat ori de apărătorul său, ori împreună de ambii. Pronunțarea deciziei are loc conform art.338, 340 CPP.

Procedura penală nu prevede posibilitatea repunerii în termen a recursului declarat deja după expirarea termenului prevăzut de lege, indiferent de faptul dacă există sau nu motive întemeiate. Din acest punct de vedere motivele invocate de avocat, privind repunerea în termen a recursului nu pot fi reținute.

Potrivit materialelor cauzei la data de 26 iulie 2013 în adresa inculpatului Panaev A. a fost expediată copia deciziei instanței de apel tradusă în limba rusă, fapt confirmat în ședința instanței de recurs de către inculpat, care a declarat că, a primit copia deciziei în limba de stat în luna ianuarie 2013, iar traducerea deciziei în limba rusă în luna august 2013.

În atare situație, ținând cont de cele declarate în ședința instanței de recurs, se constată că, inculpatul primind decizia instanței de apel în limba de stat în luna ianuarie 2013, ulterior, în limba rusă, în luna august 2013 nu a declarat recurs, fiind adusă la cunoștință soluția adoptată, a cunoscut despre ziua redactării deciziei motivate, și a avut destul timp pentru a declara recurs personal, drept de el nerealizat.

Colegiul reiterează că, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) CPP raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, în care se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea

prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfîrșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art.230 alin.(2) CPP „în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen”.

Astfel, potrivit formalismului legii procesual penale, avînd caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art.20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, prin textul menționat a fost impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiune decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul lărgit conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul Albu I. în numele inculpatului Panaev A. urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct.1) CPP, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Albu Inga în numele inculpatului Panaev Artur, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2012, în cauza penală privindu-l pe **Panaev Artur Alexandr**.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **11 februarie 2014**.

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Elena Covalenco

Andrei Harghel

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu